

Szerkesztői kommentár

Új terápiás lehetőségek a lymphoproliferatív kórképekben

A lymphomák az összes malignus kórkép között a hatodik leggyakoribb betegségcsoportot jelentik, a dagados betegségek több mint 4%-át teszik ki. Előfordulásuk a '70-es és '90-es évek között megduplázódott. A betegek számának növekedése a biztos és modern diagnosztikus eljárásoknak, az egyre eredményesebb kezelésnek a következménye. Bizonyos betegségcsoportok – mint a marginális zóna lymphomái, köpenysejtes lymphoma és felnőttkori T-sejt leukaemia/lymphoma, NK-sejtes betegség – előfordulása enyhén növekszik, ezzel szemben talán a krónikus lymphoid leukaemia incidenciája mérsékelten csökken.

Eltételezve néhány speciális entitástól, a legtöbb alcsoport elsősorban az 50 év feletti korosztályban a leggyakoribb.

A modern hisztopatológiai eljárások a malignus sejtek eredetének azonosításán túlmenően további megkülönböztetést tesznek lehetővé a B- és T-sejtek érettségének, felszíni tulajdonságainak tekintetében. A morfológiai és felszíni tulajdonságok alapján történő klasszifikációt a genetikai eltérések identifikálása tovább finomítja.

Jelen ismereteink alapján gyakorlatilag az egyes patológiai entitásokhoz igazított kezelési lehetőségek számos formája a mindennapi gyakorlat része. Az utóbbi két évtized a felszíni tulajdonságok megismerése révén a monoklonális ellenanyagok szinte rutinszerű bevezetésétette lehetővé a B-sejtes kórképekben (anti-CD20 ellenanyagok alkalmazása) és a CD30-pozitív betegségekben, elsősorban a Hodgkin-lymphomákban. A korábban csaknem kizárólag kemoterápia vagy kemo-radio terápia helyét ma már a legtöbb lymphomában a kemo-immunoterápia vette át. A modern kezelési eljárásokkal a gyógyulási esélyek bizonyos alcsoportokban jelentősen javultak

és a teljesen nem meggyógyítható kórképekben is szignifikánsan hosszabb lett a progressziómentes túlélés (PFS) és a következő kezelésig eltelt időszak hossza. Lymphomák esetében a PFS növekedése a legtöbb alcsoportban akár években mérhető.

A jelátviteli mechanizmusok pontos megértése, ismerete az utóbbi években új típusú kis molekulák terápiás alkalmazásához vezetett, elsősorban a B-sejtes lymphoproliferatív betegségekben. Különösképpen a B-sejt-receptor-jelátvitelt módosító kinázgátlókkal szerzett tapasztalatok igen reményt keltőek, valamint az apoptózist befolyásoló új molekulák klinikai bevezetése. Egyre nagyobb jelentőségűnek látszik az immunrendszer saját sejtjeinek funkcióját módosító úgynevezett checkpoint inhibitorok alkalmazása főként Hodgkin-lymphomában.

A jelen kötet közleményei elsősorban a hazai hematológiai centrumok adatait összesítve a közelmúlt új diagnosztikus, az egyes betegségcsoportok prognózisában és kezelésében fontos ismereteket, tapasztalatokat foglalják össze. A közlemények szerzői beszámolnak a viszonylag gyakoribb kórképek, mint a Hodgkin-lymphoma, krónikus lymphoid leukaemia prognózisában szerepet játszó eltérésekről és a legújabb kezelési lehetőségekkel szerzett hazai tapasztalatokról, valamint a ritkább, nagy nehézséget jelentő betegségcsoportok, mint a T-sejtes lymphomák, NK-sejtes betegségek kezeléséről. Kiváló összefoglaló olvasható a Waldenström-macroglobulinaemia legújabb terápiás lehetőségeiről és relabáló diffúz B-sejtes lymphoma kezeléséről egy esetismertetés kapcsán.

Borbényi Zita dr.,
a tematikus lapszám vendégszerkesztője